

beleef de vogeltrek op *Schiermonnikoog*

Schiermonnikoog is 'n Nationaal Park. Maar eigenlijk is 't een internationaal Park. Zodra de zomer begint te tanen en de onrust in de natuur toeslaat, stromen de vogels van heinde en verre toe. 'Schier' ligt op een knooppunt van drukbevlogen routes. Trekkers uit het noorden die de kustlijn van Europa volgen en vogels die van overzee komen, ontmoeten elkaar hier. Sommige reizen verder, andere blijven hangen.

- * zo. 22 t/m woe. 25 sep. 2019
- * 4-daagse hotelreis, volpension
- * reisleiding: Emile Dirks
- * reissom: v.a. € 359,- pp,
na 'vroegse vogel'-korting: € 334,- pp

ongerept landschap

Het eiland, dat voor het grootste deel wordt beheerd door Natuurmonumenten,

Rotganzen op de Oosterkwelder

bestaat bijna geheel uit een wildernis zonder wegen. De bewoonde wereld is maar klein en daarbuiten zijn alleen nog wandelen en fietspaden. Ongerept landschap is hier in allerlei variaties. De meest uiteenlopende vogelsoorten vinden er plekjes waar ze zich prettig voelen. Er zijn verscholen bosjes en uitgestrekte duindoornstruwelen die oranje kleuren van de vitaminerijke bessen voor gorzen en lijsters. Er zijn natte duinvalleien voor Wulpen en plevieren; verlaten strandvlaktes voor meeuwen en strandlopers. Voedselrijke kwelders en grazige weilanden voor ganzen en Smienten. En niet te vergeten het rietland en het

Een Jan-van-gent vliegt voorbij

brakke water van de Westerplas voor Pijlstaarten en kiekendieven. Als bij vloed de Waddenzee zich vult met water, neemt de vogelbevolking van het eiland kwadratisch toe. Alles en iedereen die heeft gefouargeerd op de slikplaten, gaat op de wieden. Wolken van Bonte Strandlopers, Scholeksters, Zilverplevieren en Kanoetstrandlopers zoeken een rustig en veilig heenkomen op het eiland. Slierten Bergeenden, Rotganzen en Eidereenden zoeken de hoger gelegen kwelders op. Natuurmonument Schiermonnikoog wordt hoogwatervluchtplaats. Nationaal Park wordt: *vogeleiland*.

volop genieten

De voorgaande tekst, overgenomen uit het blad van Vereniging Natuurmonumenten, is een rake typering van de dynamische en interessante vogelwereld van Schiermon-

nikoog. In deze tijd van het jaar is de herfsttrek op gang gekomen en kunnen wij genieten van veel soorten uit het noorden en oosten van Europa en van vogels die nog aan de trek zuidwaarts moeten beginnen. Een veelbelovende overgangstijd dus, die ons een breed en helder beeld kan geven van natuur en landschap van dit unieke kleinschalige Waddeneiland en van haar avifauna in het bijzonder¹). In 2009 is de Waddenzee op de lijst geplaatst van UNESCO Werelderfgoed, bovendien is het een NATURA 2000 gebied.

reisprogramma

dag 1: Deelnemers verzamelen om uiterlijk 12:15 uur bij het loket van het havenkantoor te Lauwersoog. De reisleader is daar en te herkennen aan het bordje met het beeldmerk van Stichting *Vogelreizen*. Om 12:30 uur zet de veerboot koers naar de overkant. Na aankomst worden wij opgehaald door de speciale donkerblauwe bus van *Hotel Van der Werff*.

Groenpootruiter op de hoogwatervluchtplaats

Nadat de deelnemers hun bagage op de kamer hebben gezet, vindt de eerste wandelexcursie plaats. Deze tocht voert ons naar de Waddenzee, waar we naar steltlopers, eenden en meeuwen gaan kijken. Vervolgens bezoeken we de Westerplas en de Westerduinen, waar we onze aandacht richten op watervogels en vogeltrek. Via de noordkant van het dorp komen we uiteindelijk weer terug bij ons hotel. Vogelsoorten die je in de kijker kan krijgen zijn: Dodaars, Rotgans, Smient, Pijlstaart, Slob-eend, Krakeend, Middelste Zaagbek, Kleine en Grote Zilverreiger, Blauwe Kiekendief, Kluut, Zilver- en Goudplevier, Kleine en Bonte Strandloper, Rosse Grutto, Zwarte

Ruiter, Kleine en Grote Mantelmeeuw, Steenloper en Veldleeuwerik.

Goudplevieren strijken neer op het wad

dag 2: Na het ontbijt halen we 'om de hoek' onze fietsen op en gaan we door het dorp naar het noorden. In de vele boschages en velden kunnen zich vogels ophouden die de afgelopen nacht zijn aan komen vliegen. Vervolgens bezoeken we de ijsbaan en de Eerste en Tweede Dennen om zo bij de Oosterduinen en het Noordzeestrand uit te komen. Hier besteden we tevens tijd aan het observeren van mogelijke zee trek.

Na de uitgebreide lunch in ons hotel, gaan we via de Berkenplas naar uitzichtpunt Wasserman. Via de oostkant van de Banckspolder en de eendenkooi van Talsma, komen we dan weer 'thuis'. In ons hotel kunnen we 's avonds genieten van een vorstelijk diner, zoals het Hotel van der Werff betaamt.

Het behoort tot de mogelijkheden dat we vandaag verschillende van de volgende soorten waarnemen: Roodkeelduiker, Janvan-gent, Bergeend, Eider, Sperwer, Havik, Drieteenstrandloper, Waterral, Hout-snip, Kleine Jager, Drieteenmeeuw,

'n vroege Beflijster bij de Kooiduinen

Zeekoet, Huis- en Boerenzwaluw, Heggenmus, Zwarte en Gekraagde Roodstaart, Vuurgoudhaantje, Kruisbek en Keep.

dag 3: 's Ochtends gaan we via de vogelhut aan de Westerplas, naar de noordkant van het eiland, bij het Groene Strand en de vuurtoren. Na de lunch in ons hotel, gaan we met de fiets over de Waddendijk, via de Kooiplas naar de kwelder en dóór, naar de Kobbeduinen. Waar het fietspad ophoudt, gaan we te voet verder. We dwalen op de grens van kwelder en duin. En we ontmoeten tal van vogels van wad, land en strand. We besluiten deze natuurdag bij Het Rif, de Waddenzee en de jachthaven, bij de oude pier. Indien mogelijk maken we 's middags een wadwandeling (alleen voor deze tocht tijdens de reis: **laarzen** aan!) en gaan we op zoek naar algemene en bijzondere wadvogels.

Het is niet uitgesloten dat we soorten te zien krijgen als: Fuut, Lepelaar, Aalscholver, Zwarte Zee-eend, Grauwe Gans, Brandgans, Rotgans, Bruine Kiekendief, Buizerd, Boomvalk, Bontbekplevier, Kanoet, Kleine Strandloper, Kempphaan,

Watersnip, Rosse Grutto, Wulp, Groenpootruiter, Tureluur, Steenloper, Stormmeeuw, Witte Kwikstaart, Roodborsttapuit, Tapuit, Zwartkop, Fitis, Tjiftjaf, Vink, Groenling, Sijs, Putter, Kneu en Rietgors. Eventuele vroege lijstertrek zou kunnen opleveren: Beflijster, Zanglijster, Koperwiek óf Kramsvogel.

dag 4: Voordat we met de boot van 16:30 uur vertrekken, gaan we er met de liefhebbers op uit: na het royale ontbijt maken we een fiets- en wandeltocht. We gaan naar de Waddendijk, vlak bij het dorp, in de hoop trekvogels van de afgelopen nacht te kunnen observeren. Door bos en duin vervolgen we onze ontdekkingstocht en om ongeveer 16:00 uur vertrekken we met de hotelbus vanaf het hotel naar de veer-

haven. Tussendoor lunchen we heerlijk in ons hotel; het even vermaarde als befaamde *Hotel van der Werff*. Je verblijft er op basis van volpension (overnachting, royaal ontbijtbuffet, complete eilanderlunch en vorstelijk diner) in een gedeelde tweepersoonskamer: van diner op dag 1 t/m lunch op dag 4. Het hotel is wél 'oude glorie'; de tijd heeft er duidelijk stil gestaan.

Langstrekkende late Boomvalk

Tijdens deze bijzondere natuurreis is het mogelijk dat we ook nog soorten te zien krijgen die, in deze tijd van het jaar, minder algemeen of slechts incidenteel voorkomen. Hoewel de kansen op zulke waarnemingen klein zijn, is het niet uit te sluiten dat we gedurende onze 'ontdekkingsreis' één van de volgende soorten zien: Grote Zee-eend, Wespendif, Slechtvalk, Smelleken, Rode of Zwarte Wouw, Grauwe Franjepoot, IJsvogel, Grote Jager, Drieteenmeeuw, Velduil óf Bladkoning ¹⁾. De retourvaart met de veerboot van 16:30 uur duurt drie kwartier en levert, afhankelijk van het tij, misschien zeehonden op, die op de zandplaten rusten. In onze Waddenzee verblijven er maar liefst zo'n 10.000. Naar wij hopen kan je aan de vaste wal uiteindelijk terugkijken op een fijne natuurreis met Stichting *Vogelreizen*.

vogelringstation

In samenwerking met *Vogelringstation Schiermonnikoog* zal Stichting *Vogelreizen* een excursie organiseren naar het vogelringstation op het eiland. Tijdens ons bezoek wordt door de ringers tekst en uitleg gegeven over doel en werkwijze van het ringen van vogels. We maken 'live' het ringen, onderzoeken en meten van de vogels mee: erg interessant!

vervoer

Het vervoer naar de vertrekhaven Lauwersoog (Gr.) maak je op eigen gelegenheid en voor eigen rekening. Je auto kan je in de betaaldparkeergarage (€ 5/dg) in Lauwersoog achter-

laten. Vanuit Groningen en Leeuwarden is Lauwersoog per bus bereikbaar. Een 'combi-kaart' of een 'waddenbiljet' kan gebruikt worden; informeer hierover bij *OV Reisinformatie 0900-9292*, of *www.9292ov.nl*. Het bootkaartje is voor eigen rekening (2018: € 15,30 retour). OV-reizigers kunnen op dag 4 misschien een eind mee terugrijden met deelnemers die over een auto beschikken. Excursies maken we te voet of met de fiets. Hierbij staat het rustig fietsen en wandelen, ten dienst van het waarnemen, observeren en genieten van vogels, landschap en natuur.

We zijn de gehele dag 'op de been'! Op basis van ervaringen tijdens voorgaande reizen naar Schiermonnikoog, is de opmerking op z'n plaats dat geïnteresseerden goed ter been dienen te zijn, gewend zijn om te fietsen en minimaal een normale lichamelijke conditie dienen te hebben.

* reissom en 'vroeg vogel'-korting

De reissom bedraagt € 359,- pp, op basis van een gedeelde tweepersoonskamer én volpension. Bij boeking eerder dan drie maanden voor vertrek, ontvang je een 'vroeg vogel'-korting van € 25,- pp, waardoor je dan slechts € 334,- pp betaalt.

Er is een beperkt aantal eenpersoonskamers beschikbaar. Hiervoor geldt een toeslag van € 33,- pp. In de reissom is de huur van een 7-versnellingenfiets voor 3 dagen begrepen en vervoer op het eiland van de haven naar het hotel vv. Wil je een elektrische fiets deze dagen?(meerkosten € 19,50). Geef dat even aan op het boekingsformulier.

vanaf de Kobbeduinen oostwaarts kijkend

niet vergeten

Stichting *Vogelreizen* adviseert het volgende mee te nemen: laarzen, kijker, liefst een telescoop+statief zodat je zelf goede en gedetailleerde beelden kunt krijgen van de waargenomen vogels, warme winddichte kleding en goede regenkleding. Overigens hoeven we de laarzen pas aan te doen op het moment en voor de duur dat het echt nodig is: voor één bepaalde wadwandeling van anderhalf uur.

boeking

Dit geschiedt door invulling en toezending van het ingevulde boekingsformulier en door overmaking van de aanbetaling (25% van de reissom), onder vermelding van de juiste reiscode. Het verdient aanbeveling om, voorafgaand aan het verzenden van het boekingsformulier, telefonisch contact op te nemen met de reisleader, om te informeren of er nog plaats is. Eventueel kan je op een wachtlijst geplaatst worden. Aanmelding is pas definitief zodra de aanbetaling is ontvangen.

Een vogelringer in actie

informatie

Voor specifieke vogelinformatie en vragen over het programma kan je terecht bij de reisleader: Emile Dirks, *emile.dirks@stichtingvogelreizen.nl*, of tel.: 075 - 6 124 399. Op onze website kan je zien of er nog plaatsen beschikbaar zijn.

Na aankomst op zondagmiddag ontvangen geïnteresseerden een waarnemingenlijst van de te verwachten vogelsoorten. Hierop kan van dag tot dag worden bijgehouden welke soorten zijn waargenomen. Met 'de liefhebbers' wordt dit 's avonds gezamenlijk gedaan. Stichting *Vogelreizen* behoudt zich, bij monde van de reisleader, het recht voor om het gepubliceerde reisprogramma, indien noodzakelijk door bv hoog- en laagwater, aan te passen.

¹⁾ Het kan voorkomen dat bepaalde vogelsoorten (bijna) niet meer, (nog) niet of in gering aantal aanwezig zijn, vanwege o.a. weersomstandigheden en seizoeninvloeden.

literatuur

- Lars Svensson: 'ANWB Vogelgids van Europa'
- stuurgroep avifauna Schiermonnikoog: 'Vogels van Schiermonnikoog'
- LWVT/SOVON: 'Vogeltrek over Nederland'

Stichting *Vogelreizen* · Nieuwe weg 5 · 4761 PE Zevenbergen
NEDERLAND · IBAN: NL58RABO01234 239 45
K.v.K. Utrecht: S 41186008 · BIC: RABONL2U
e-mail: *info@stichtingvogelreizen.nl* · *www.stichtingvogelreizen.nl*